

Boros Imre: Trianoni t?kemegtérülés

2016 június 09. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A háború kimenetele 1917-t?l már az Egyesült Államoktól függött, mivel az orosz g?zhenger kiszállt…

A napóleoni háborúk után az európai kontinens politikai terét a három uralkodó (a porosz, az osztrák és az orosz) által kötött Szent Szövetség uralta, amib?l a levert Franciaország automatikusan kimaradt, viszont a gy?ztes akkori világbankár Anglia a történelmileg bevált h?vös távolságtartás (splendid isolation) jegyében ett?l önként távol maradt. Anglia világbirodalmi törekvéseinek ugyanis ez a helyzet masszívan útjában állt, kénytelen volt tehát befektetni a jöv?be, és törni az utat a további terjeszkedésért. El?ször a túler?södött Oroszországot kellett pacifikálni. Az 1853-ban kitört krími háború francia és angol részvétellel fontos lépés volt ebben, Oroszország elbukott és a tönk szélére jutott. Csodák csodája, Oroszország ugyan még 1878-ban is meger?sítette a Szent Szövetséget a hármas katonai szerz?déssel is, amit azonban 1890-ben felmondott, és hamarosan a nyugati új szövetségesek (angolok, franciák) oldalán találta magát, éppen azokén, akik fél évszázada a tönk szélére juttatták.

Elkezd?dött a másik szent szövetségi birodalom, az Osztrák-Magyar Monarchia bomlasztása is, f?ként Magyarországé, amihez a hazai nemzetiségek voltak a kulcsényez?k, valamint az alapvet?en francia szabadk?m?ves orientáltságú és támogatottságú, polgári radikálisnak nevezett alakulatok. Utóbbiak mindent megtettek, hogy az alapjában véve egészséges gazdasági fejl?dés ellenére is sikerrel terjesszék országbomlasztó ötleteiket. Ígéretekkel sikerült Olaszországot is pacifikálniuk, nekik Ausztria kárára ígértek területeket, valamint a románokat, akiket meg Erdély bekebelezésének célja hajtotta. Így tehát 1914-ig az angol és a közben III. Napóleon alatt ismét meger?södött francia t?ke útjában álló akadályok elhárításában sok pénz feküdt, amit a háború kitörése tovább duzzasztott. (A Monarchia és Szerbia közötti konfliktus ugyanis megmaradhatott volna helyi háborúnak, hasonlóan a pár évvel korábban a Balkánon lezajlott háborúkhoz.) Éppen az átállított Oroszország mozgósított el?ször részlegesen a Monarchia ellen, tudva azt is, hogy ez Németország automatikus katonai lépését váltja ki.

Az orosz lépés elindította a lavinát, vagyis a négyéves világégést. Semmi kétség, hogy 1916-ig jórészt Anglia állta a háború költségeit, az emberáldozatokat pedig a franciák hozták. Finanszírozni kellett – a saját hadseregén kívül – részben az oroszokat, de a Monarchiára támadó olaszokat és a korábban titkos paktumot kötött Romániát is, amely hivatalos szövetségesét támadta meg, amikor 1916-ban betört Erdélybe. A háború kimenetele 1917-t?l már az Egyesült Államoktól függött, mivel az orosz g?zhenger kiszállt. Részben növekv? összegekben finanszírozták az amerikaiak a franciákat, de az angolokat is, részben maguk is hadvisel? félként beszálltak a küzdelembe, hogy elhárítsák a küszöbönálló német gy?zelmet, nehogy az addig befektetett t?kéjük elvesszen.

Óriási er?k mozdultak meg a békepárti és németszimpatizáns amerikaiak áthangolására. A korábban f?ként angol hitelez?kt?l függ? Egyesült Államok 1917-t?l már maga lett a f? hitelez?, amit nagyban segített az 1913-ban alapított és azóta is magánkézben lév? központi bankrendszer, a Federal Reserve System. A világpénzügyi f?hatalom áttolódása Londonból New Yorkba 1913-ban kezd?dött. A háború végszámlája valójában egy t?kemegtérülési kalkulációvá változtatta a háború utáni békeszerz?déseknek mondott diktátumokat.

A legkilátástalanabb helyzetbe a gy?ztesek közül Franciaország került. A nyugati front pusztításai f?ként francia területeket sújtottak, tetemes embervesztéseget és anyagi kárt okoztak. Ezenfelül Franciaország még nyakig el is adósodott. (Az Egyesült Államoknak négy-, Angliának hárommilliárd dollárral tartozott, miközben a francia GDP 1913-ban kevesebb volt tízmilliárd dollárnál, és a háború alatt nagyot zsugorodott.) Ráadásul az oroszoknak kölcsönzött ötmilliárd dollárnak is búcsút inthetett, mert az 1917-ben a hatalmat átvev? vörösök nem ambicionálták a fizetést, viszont az Egyesült Államok és Anglia is szerette volna, hogy a hiteleket a franciák idejében törlesszék. Alaphelyzetben a korábban általuk is támogatott, hadfelszerelésekkel és pénzzel ellátott felek (olaszok, románok, szerbek és a közös államot alapító csehek és szlovákok) sem voltak ragyogó fizetési helyzetben. A békefeltételek kimunkálásában tehát Franciaországnak jutott a pénzügyi forgatókorong szerepe. Ha Franciaországból a pénz elindul visszafelé, akkor lesz megtérülése az évtizedek alatt befektetett t?kének, ha nem, akkor nagy lesz a baj, hiába volt a megnyert háború.

Így válik érthet?vé, hogy a Thomas Woodrow Wilson amerikai elnök által meghirdetett, a népek önrendelkezésére vonatkozó elvekb?l semmi nem valósult meg. (Az Egyesült Államok csendben ki is vonta magát a béketárgyalásokról.) A diktátumokat lényegében a francia politikusok – bankári sugallatra – fogalmazták. A f? célpont Németország volt, azzal, hogy iszonyú jóvátételi kötelezettséget szabtak ki rá, de azáltal is, hogy ki akarták szorítani a korábbi közép-európai szövetségi rendszeréb?l. (Az els? német jóvátételi ötlet még százmilliárd dollárról szólt, miközben a német GDP 1913-ban tizenkétmilliárd dollár körül volt.) Mivel a németek még a harmincmilliárd dollár körüli jóvátételt sem tudták idejében törleszteni, 1919-ben a szövetségesek megszállták a Rajna-vidéket az ipari centrum Ruhr- és Saar-vidékkel együtt, amit Franciaország 1930-ig ellen?rzött, a Saar vidékr?l pedig csak 1935-ben (nem önként) távozott.

A franciák vittek minden mozdíthatót a jóvátétel fejében, hasonlóan a Vörös Hadsereg kés?bbi háborús gyakorlatához. A felbomló Monarchia két utódállamával szemben eltér? stratégiát követtek. Egyrészt létrehozták a korábban önálló államisággal nem rendelkez? Ausztriát, és még meg is er?sítették Magyarországtól elcsatolt területekkel, nehogy eszükbe jusson az osztrákoknak az évszázados ötletük, az egyesülés Németországgal. A fizetésképtelenséggel küzd? hazánkat körülvev? országokat (Románia, Szerbia, Csehszlovákia) pedig hazánk rovására kellett olyan vagyontestekkel (országrészekkel) ellátni, amelyek miel?bbi gazdasági talpra állításukat segítik; hazánkét viszont hosszú id?re megbénítja ezek hiánya. Ez az elv árulkodó módon a gyakorlatban maradéktalanul meg is valósult. Etnikai szempontok (a népek önrendelkezésér?l szóló wilsoni szólamok meg Károlyiék és a hazai polgári radikálisok visszhangszólamai) helyett a masszív anyagi érdek, mint például nyersanyaglel?helyek, nagy fahozamú erd?ségek, gazdagon term? területek és a f? közlekedési utak, vasutak elhelyezkedése, nyomvonalai voltak a békediktátum f? szempontjai, s nem a népek önrendelkezését biztosító etnikai határok. A csehek a Dunán szerettek volna hajózni, hát a Duna lett az államhatár.

A Párizs környéki békékkel – és köztük a hazánkra zúdított diktátummal – így váltak ezek a szerz?dések egy több mint fél évszázados nemzetközi t?kebefektetés megtérülési ágává.

Boros Imre - www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló